

KARKKILAN KAUPUNKI

VUODEN 2022
TALOUSARVION
LAADINTAOHJEET

LAADINTAOHJEET VUODEN 2022 TALOUSARVIOILLE

Taloudelliset puitteet ja valmisteluajataulu

Talousarvion lähtökohtana on Karkkilan kaupungin strategia. Talousarvion tavoitteena on vakaan talouden turvaaminen. Investointitkaan eivät saa aiheuttaa hallitsematonta käyttökustannusten nousua. Lähtökohta on se, että vuosikatteella kyetään kattamaan poistot. Talousarviokehys on annettu ohjeelliseksi vain käyttötalouden osalta. Investointiosan menokehys täsmennetään erikseen talousarvion laadinnan yhteydessä. Kaupunginhallitus antaa talousarviolle kehykset **16.8.2021**. Kehykset ovat lähtökohtaisesti toimintakateen osalta sitovat. Sitovuudet määritellään tarkemmin vuoden 2022 talousarviossa, joka käsitellään valtuustossa **13.12.2021**. Toimielimien tulee laatia kaupunginhallituksen antaman kehyksen puitteissa, kaupungin johtoryhmän johdolla, ehdotukset talousarvioksi ja käsitellä ne asianomaisessa toimielimessä. Keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta talousarvio valmistellaan suoraan osana talousarviota kaupunginhallitukselle.

Talousarvion yhteydessä tulee laatia myös:

- taloussuunnitelma vuosille 2023–2024
- valtuuston strategisia tavoitteita tukevat toiminnalliset tavoitteet
- käyttötalousoosan tekstit ja tunnusluvut
- selvitys lautakuntakohtaisista investoinneista ja niiden perustelut

Talousarviossa huomioidaan sisäiset tulot ja sisäiset menot. Henkilöstöpalvelut valmistelevat talousarvion edellisvuosien tapaan kaupungin henkilöstöä koskevan osuuden toimialoilta saatavan tiedon pohjalta.

Vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelman laatiminen

Aikataulu

Johtoryhmä: Talousarvion laadintaohjeet ja aikataulu 1.6.2021
Talousarvioraami vuodelle 2022 15.6.2021
Toimialojen talousarvioluonnokset 19.10.2021

Kaupunginhallitus: Talousarvion laadintaohjeet ja aikataulu 7.6.2021
Kaupungin talousarvioraami 2022 KH 16.8.2021

Yhteistyötoimikunta: Talousarvioraami 2022 henkilöstön näkökulmasta 9/2021
Talousarvioehdotuksen esittely 11/2021

Toimialat: toimialat/lautakunnat talousarvioehdotukset talouspalvelut yksikköön 15.10.2021

Kaupunginhallitus: Ehdotus valtuustolle veroprosenteista 18.10.2021

Kaupunginvaltuusto: Päätös veroprosenteista 1.11.2021

Kaupunginhallitus: Talousarvioehdotus valtuustolle 29.11.2021

Kaupunginvaltuusto: Talousarvioehdotuksen hyväksyminen 13.12.2021

Lautakuntien tulee käsitellä talousarvioesityksensä syyskuun 2021 loppuun mennessä. Lautakunnissa hyväksytyt talousarvioehdotukset sekä muu aiemmin mainittu materiaali toimitetaan osoitteeseen taloustuki@karkkila.fi **viimeistään 15. lokakuuta 2021.**

Kaupunginhallitus tekee 18.10.2021 ehdotuksen vuoden 2022 veroprosenteista valtuustolle, joka käsittelee asiaa 1.11.2021.

Talospalvelut kokoaa lautakuntien talousarvioehdotuksista yhteenvedon, josta kaupunginjohtajan johdolla laaditaan johtoryhmässä kaupunginjohtajan esitys talousarvioksi. Kaupunginhallitus käsittelee tämän pohjalta talousarviota 29.11.2021 ja lähettää esityksen valtuustolle 13.12.2021 kokoukseen.

Lähtökohtatiedot

Talousarviokehys: Vuoden 2022 talousarvion kehyksen pohjana käytetään vuoden 2021 muutetun talousarvion tietoja. Tämän pohjalle laitetaan kunta-alan palkkaratkaisun mukaiset korotukset ja verotiedot päivitetään Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisilla ennakkoluvuilla. Lautakunnat tulevat arvioimaan talousarvioprosessin aikana realistisesti kustannusrakenteensa.

Talousarvion strategiset tavoitteet

Valtuusto on hyväksynyt Karkkilan kaupunkistrategian vuosille 2018-2022 kokouksessaan 11.12.2017. Vuoden 2022 talousarvio tulee laatia kaupunkistrategian pohjalta.

Ulkoiset toimintatuotot ja toimintakulut

Toimielimet käsittelevät budjettia laatiessaan omat myynti-, maksu- ja muut tulonsa sekä tekevät niihin kaikki mahdolliset tarkastukset tulojen lisäämiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toimialajohtajien johdolla tarkistetaan, että toimielimen toimintatuotot vastaavat vähintään kaupungille toiminoista aiheutuvia kustannuksia. Vaihtoehtoisesti veloitetaan määräysten (lakien/asetusten) asettamat enimmäisveloitukset. Hintojen tarkistuksessa tulee ottaa huomioon palvelutuotannon suoritemäärän muutokset ja kustannustason kasvu. Inflaation ennustetaan olevan vuonna 2022 noin prosentin verran. Kehyksessä on arvioitu inflaation kehitys kyseisen arvion mukaan.

Toimielimien tulee tarkastaa budjettia laatiessaan omat toimintakulunsa ja pyrkiä rajoittamaan niiden kasvua kaikilla mahdollisilla keinoilla laiminlyömättä kuitenkaan määräysten (lakien/asetusten) asettamia velvollisuuksia.

Palkat

Kehyksessä on huomioitu vuoden 2022 palkkaratkaisun taloudelliset vaikutukset. Palkkamenojen korotusten osalta on huomioitu kaikki tulevat korotukset. Mahdolliseen yleiskorotukseen varataan 1,2 %.

KEVA julkaisee arvion eläkemaksujen suuruudesta kesäkuun lopulla.

Henkilöstöyksikkö lähettää palkkajärjestelmästä ajettut henkilöstötiedot toimialajohtajille ja palvelupäälliköille tarkistettaviksi. Toimialojen tehtävä on käydä lävitse henkilöstölistauksen oikeellisuudet ja ilmoitettava mahdollisista virheistä sekä poikkeamisista henkilöstöyksikköön (maija.siponen@karkkila.fi/pauliina.uurto@karkkila.fi) **1.7.2021 mennessä.** Myös tiedossa olevat vuoden 2021 ja 2022 koke-

muslisien korotukset tulee huomioida. Henkilöpäällikkö käy toimialojen toimialajohtajien kanssa keskustelut palkkakustannusarvioita ja henkilöstösiirroista **31.8.2021 mennessä**. Henkilöstöyksikkö syöttää tämän jälkeen kootusti kaikki palkkatiedot järjestelmään **30.9.2021 mennessä**.

Mikäli palkkojen osalta halutaan siirtää eri kustannuspaikoille vuodesta 2021 poikkeavalla tavalla, tulee muutokset ilmoittaa henkilöstöpäällikölle ja huolehtia kustannuspaikkamuutos henkilön osalta ESS personec kautta Monetralle.

Toimialojen tulee huomioida henkilöstökulujen budjetoinnissa keskitetyksi syötettyjen palkkatietojen lisäksi mahdolliset kokouspalkkiot ja palkkatukityöllistämiseen liittyvät määrärahat, ylityökorvauksiin varatut määrärahat sekä mahdolliset sijaistamisen aiheuttamat palkkakulut esimerkiksi kesäaikana.

Henkilöstön lisäykset ovat sallittuja vain erittäin pakottavista syistä. Henkilöstölisäykset linjataan kaupungin johtoryhmässä kaupunginjohtajan johdolla. Myös avoimiksi tulevien tehtävien ja virkojen kohdalla on pohdittava mahdollisuutta uudelleen järjestää työtehtävät siten, että tehtävää/virkaa ei tarvitsikaan täyttää. Henkilöstölisäyksistä on laadittava erikseen henkilöstösuunnitelma -lomake.

Palkkojen sosiaali- ja eläkevakuutusmaksut talousarviossa 2022

SOSIAALITURVAMAKSUT	%
Sairasvakuutusmaksut	1,53
Työttömyysvakuutusmaksu	1,48
Muut sos.vakuutusmaksut (tapaturmavakuutusprosentti ja taloudellinen tuki)	0,22
ELÄKEVAKUUTUSMAKSUT	
KuEL	17,04
Opettajien eläkemaksu	17,25

Tietohallintoon ja -tekniikkaan liittyvät kulut

Vuotta 2022 koskevat **it-hankintojen määrärahat** tulee olla selvillä ja päätettynä asianomaisessa toimielimessä muiden talousarvioehdotusten tavoin.

Sisäinen laskutus

Sisäisten vuokrien sekä sisäisen ruokalaskutuksen budjetointiprosessista vastaa kaupunkikehityksen toimiala. Hallinnon kustannusvyörytysten osalta budjetointivastuu on konsernipalveluilla.

Sisäisinä laskutuserinä käsitellään sisäisenä siirtohinnalla tarkoitettua palvelun tai tuotoksen hintaa, jolla kaupungin yksiköt luovuttavat suoritteita toisilleen. Näitä ovat mm. sisäiset vuokrat ja ruokapalvelumenot.

Vyörytyserät eivät ole määrärahoja vaan kustannuslaskennallisia eriä. Näitä ovat keskitetyksi hoidettujen toimien, kuten mm. talous-, henkilöstöhallinnon ja it-palvelujen korvaukset.

SÄHKÖ-LÄMMITYS- JA VESIMAKSUT, MUUT TOIMINTAKULUT

Sähkö- lämmitys- ja vesimaksut otetaan talousarvioehdotukseen 1 % korotettuna vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Maksujen tarkistustarvetta arvioidaan syksyllä erikseen. Tarkistuksesta aiheutuvat muutokset korjaa tilapalvelut omiin seurantataulukoihinsa. **Näistä muutoksista on ilmoitettava sisäisten laskutuserien käsittelyn yhteydessä johtoryhmälle.**

Arvonlisävero

Talousarvioehdotuksen määrärahoihin ei sisällytetä arvonlisäveroa.

Investoinnit

Yli 10 000 euron hankintoja, jotka tuottavat kaupungille tuloa tai ovat palvelutuotannon käytössä useamman tilikauden ajan, pidetään investointeina. Investointihankkeet käsitellään erikseen käyttötaloudesta. 10 000 euron hankintaraja perustuu kirjanpitolausautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Ohjeen mukaan kunta voi kirjata hyödykkeestä aiheutuneen menon tilikauden kuluksi, mikäli hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään 10 000 € (pienhankinta), eikä kirjaustavalla ole olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan.

Irtaimen käyttöomaisuuden liittyvien investointien hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli 3 vuotta ja hankintahinta yli 10 000 euroa. Jos hyödyke koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää hintarajan, niin sitä pidetään myös investointina. Tällaisia voi olla esimerkiksi kerralla hankittava hyödykeryhmä (mm. atk-laitteet) tai ensikertainen kalustaminen. Investointikohde ei kuitenkaan voi olla yhdistelmä useasta eri hyödykkeestä, jotka koskevat useita toimipisteitä (esimerkiksi usean eri koulun teknisen työn parantaminen).

Investointihankkeissa on esitettävä perustelujen lisäksi mahdollisuudet valtionavustuksiin tai muihin vastaaviin tukiin. Tarveselvityksestä on käytävä ilmi investoinnin tarkoitus/tarve sekä kuvaus siitä tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäystä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Lisäksi tarveselvityksestä on käytävä ilmi hankkeen kokonaiskustannus sekä arvio hankkeen toteutuksen myötä saatavasta euromääräisestä hyödystä.

Investoinnit käsitellään kaupungin johtoryhmän talousarviovalmistelun osana. Toimialajohtajat toimittavat lautakunnissa käsitellyt rakentamiseen ja kunnostukseen liittyvät investointihankkeet lautakuntien hyväksymien tarveselvityksien kanssa kaupunkikehitysohjohtajalle.

Teknisen lautakunnan tulee tarkastella investointien realistisuutta suunnittelu- ja toteutusresurssien valossa. Tekninen lautakunta jaksottaa tarvittaessa investointihankkeet taloussuunnittelukaudelle. Kaupunkikehityksen toimiala toimittaa teknisessä lautakunnassa hyväksytyt investointihankkeet konsernipalvelujohtajalle.

Muut irtaimen omaisuuteen liittyvät investoinnit toimialat toimittavat vastaavineen selvityksineen lautakuntakäsittelyn jälkeen suoraan talouspalveluihin **24.9.2021 mennessä**. Tämän jälkeen kaupungin johtoryhmä käy investointikohteet läpi ennen kuin ne viedään kaupunginhallitukseen.

Talousarviotietojen syöttäminen

Euromääräiset talousarvioehdotukset syötetään tietokantaan Web-Taloussuunnittelu ohjelmaa käyttäen **17.8. – 10.9.2021**. Ohjelman käyttöopastusta saa tarvittaessa talouspalveluista. Budjetoinnin tukena on suositeltavaa käyttää aiempien vuosien tilitasolla olevia toteumatietoja, jotka ovat saatavissa kaupungin intranetistä löytyvästä TANE-ohjelmasta. TANE-sovelluksen kautta on mahdollista hyödyntää vuosien 2015–2020 tilitietoja. Erytystä huomiota kannattaa kiinnittää vuoden 2020 tilinpäätöslukuihin. Web-taloussuunnittelussa tukena on TA2021 luvut. Jos näissä vuoden 2020 osalta on tehty kirjanpitoluonnoksia sellaisille kirjanpitotileille, jotka puuttuvat toimielimen vuoden 2021 talousarvioehdotuksesta, tulee nämä kirjaukset selvittää. Jos poikkeavat kirjaukset johtuvat tiliöintivirheestä, tulee virhe korjata ja ohjeistaa tiliöinnin suorittamista vastaisuuden varalle.

Budjetointia tehtäessä tulee huomioida myös tiedossa olevat toimintaan kohdistuvat muutokset vuonna 2022, kustannustason muutos sekä mahdolliset muutokset kuntalaisille tuotettavissa palvelumäärissä. Vuoden 2021 toteumassa on eroja normaaliin vuoteen koronan aiheuttamien kustannusten ja toteutumattomien kulujen takia. Vuoden 2022 luvuissa tulee ottaa huomioon pandemian mahdollisen pitkittymisen mahdollisuus myös vuonna 2022. Web-taloussuunnitteluun laadittava vuoden 2022 talousarvioehdotus ei saa ylittää kaupunginhallituksen antamaa vuoden 2022 talousarvioraamia toimitakanteen osalta. Mikäli talousarvioraamista poiketaan, on toimielimen laadittava siitä kirjallinen selvitys kaupunginhallitukselle.

Talousarviossa käytetään Kuntaliiton veroennustepohjataulukon v. 2022 väestön ennakkoväkilukumäärää, joka on 8 580.